

- **Ιμβρος:** Στο εξαιρετικό δίδυμο έργο «Ιμβρος. Ένα μικρό νησί με μεγάλη ιστορία», καταγράφεται όλη η ιστορία του νησιού από την προϊστορική εποχή μέχρι σήμερα. **Σελ. 15**

Ιμβρος, ένα μικρό νησί με μεγάλη ιστορία

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Είκοσι έξι χρόνια διήρκεσαν οι καλοκαιρινές τους περιόδους στην Ιμβρο, για να μπορέσουν να μας αποκαλύψουν τον πλούτο της. Από το 1990 έως και το 2016 ο Ηλίας Ανδρέου και η Ιωάννα Ανδρέου-Ψυχογιού, επίτιμοι έφοροι αρχαιοτήτων και οι δύο, εντόπιζαν και κατέγραφαν κατάλοιπα έργων προκειμένου να αποκαλύψουν τη δράση των ανθρώπων που κατοίκησαν στο πανέμορφο νησί. Πολύωρες πεζοπορίες σε εγκαταλελειμμένους οικισμούς και κατοικημένες περιοχές, σε δύσβατες ορεινές εκτάσεις, δασωμένες πλαγιές, σε ρημαγμένες ζωμεριές γύρω από ερειπωμένα ξωκλήσια, χαράδρες δυσπρόσιτες από την αυτοφυή βλάστηση.

Στο δίτομο έργο τους «Ιμβρος. Ένα μικρό νησί με μεγάλη ιστορία», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη και εκδόθηκε με την ευγενική χορηγία του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου, καταγράφεται –σε 834 σελίδες, με 2.800 φωτογραφίες– όλη η ιστορία του νησιού. Η πραγματική Ιμβρος. Αυτό ακριβώς νιώθει ο αναγνώστης για το νησί που βρίσκεται 13 μίλια βορειοανατολικά της Λήμνου και 15 νοτιοανατολικά της Σαμοθράκης. Εκεί, υπάρχουν λείψανα δεκάδων οικισμών με χρήση από τους νεολιθικούς χρόνους μέχρι το τέλος της Εποχής του Χαλκού αλλά και κατάλοιπα της ζωής των Αθηναίων κληρούχων και των απογόνων τους, κατά τους κλασικούς, ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους, όπως σημειώνουν οι συγγραφείς. Φωτίζουν, όμως, συγκινητικά και την παλιοχριστιανική και βυζαντινή ιστορία της Ιμβρου, όπως αποκαλύπτει

σε μαρμάρινα αρχιτεκτονικά μέλη και επιγραφές που είναι εντοιχισμένα σε εκκλησίες, ξωκλήσια, ερείπια κάστρων και πύργων, σε ό,τι απέμεινε από τα επτά χωριά της με τη χαρακτηριστική αρχιτεκτονική, τους ερειπωμένους οικισμούς, ακόμη και στα αλώνια και στις βρύσες.

Ελληνικής έρευνα

Η έλλειψη ανασκαφικών ερευνών και δημοσιεύσεων «από τις υπηρεσίες και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα του τουρκικού κράτους παράτεινε την απουσία της Ιμβρου από τη σύγχρονη αρχαιολογική βιβλιογραφία σχεδόν μέχρι το τέλος του 20ού αιώνα» σημειώνουν οι συγγραφείς. Από τις πρώτες κιόλας σελίδες παρουσιάζονται εξελικτικά η ιστορία της ανθρώπινης παρουσίας στο νησί καθώς και η αρχαιολογική τεκμηρίωσή της, με βάση τα μέχρι τώρα δεδομένα. Το υλικό ήταν ελάχιστα αρχαία και μεσαι-

Ένα δίτομο έργο για το νησί, από τα βάθη της προϊστορίας μέχρι σήμερα, από δύο επίμονους αρχαιολόγους.

ωνικά κείμενα, περιγραφές παλιών περιηγητών, καθώς και μελέτες λογίων και αρχαιολόγων του δεύτερου μισού του 19ου αι.

Το ουρανό νησί που ανήκει στην Τουρκία και βρίσκεται στην είσοδο του Ελλησπόντου, πήρε το όνομά του από την καρική θεότητα Ιμβραμος. Η γεωμορφολογία του είναι έργο του εγκέλαδου και της φύσης, «τα αρχαιολογικά όμως κατάλοιπα μαρτυρούν τη δημιουργική δράση των ανθρώπων που έζησαν

Οι Αθηναίοι κρεμούσαν κούκλες να αιωρούνται σε κλαδιά και τοποθετούσαν τις κόρες τους σε αιώρες. Ο Ιμβριος διατηρούσαν ως τοπικά έθιμα αττικά λαϊκά δρώμενα όπως οι κούνιες των κοριτσιών στα δένδρα την Κυριακή των Βαΐων.

στην Ιμβρο κατά τη διάρκεια της ιστορίας της».

Ο πρώτος τόμος περιλαμβάνει την ιστορία του νησιού από την προϊστορική εποχή μέχρι το τέλος των ρωμαϊκών χρόνων. Από τους γεωλογικούς μετασχηματισμούς που συντελέστηκαν στην επιφάνεια της γης εκατομμύρια χρόνια, στα παλιολιθικά χρόνια και στον βραχώδη εντυπωσιακό σχηματισμό στο Κ' νούπι, με τη βραχοσκεπή και τις βραχογραφίες, όπως η παρά-

σταση πλοίου που «επαναφέρει τη συζήτηση για την εποχή έναρξης της ναυσιπλοΐας στο Αιγαίο και στη Μεσόγειο». Τη βραχοσκεπή στο Κ' νούπι πλαισιώνουν και μικρότερες στις οποίες εντοπίστηκαν κατάλοιπα γραπτής διακόσμησης με κόκκινο χρώμα, κύκλοι, μικρή ανθρώπινη μορφή, δύο μεγαλόσωμα ζώα, εκ των οποίων το ένα είναι μάλλον άλογο.

Πολλές πληροφορίες παρουσιάζουν οι συγγραφείς και για

την Εποχή του Χαλκού που εντόπισαν 30 περίπου εγκαταστάσεις της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού, μεγάλος αριθμός αν υπολογίσει κανείς ότι στη γεγονική Λήμνο μέχρι το 1997 είχαν εντοπιστεί 15 θέσεις. Πολλές πληροφορίες επίσης για τους αρχαίους χρόνους, ενώ ο δεύτερος τόμος περιλαμβάνει στοιχεία από την παλιοχριστιανική εποχή (5ος-7ος αι. μ.Χ.) μέχρι σήμερα.

Νέες συνθήκες

Η τουριστική «αξιοποίηση» με γρήγορους ρυθμούς δημιουργεί νέες συνθήκες στο νησί. «Οι χώροι αλλάζουν χρήση και ονόματα, ενώ συνεχώς λιγοστεύουν οι ηλικιωμένοι Ιμβριοί που γνώριζαν τις ονομασίες για κάθε γωνιά και κάθε πέτρα τη πατρίδας τους». Παρ' όλα αυτά, διασώζονται παραδόσεις όπως η γιορτή της Κοίμησης της Θεοτόκου στα Αγγίδια, όπου, εκτός από τον κατανυκτικό εκκλησιασμό, περιλαμβάνει δύο πανάρχαια έθιμα: θυσία πολλών ταμένων βοδιών την παραμονή και ένα είδος συνεστίασης στους τάφους. Το ολονύκτιο βράσιμο του κρέατος ακολουθεί το πρωί το σπασμένο σιτάρι που ρίχνεται στα καζάνια και κάνει τη νοστιμότατη κουρκούτα. Μετά τη διανομή του φαγητού, τοποθετούν πάνω στους τάφους γλυκίσματα και φρούτα, έθιμο που παραπέμπει στα αρχαία νεκρόδειπνα. Οι Ιμβριοί διατηρούν και δρώμενα που συνδέονται με σημαντικές γιορτές όπως οι κούνιες των κοριτσιών στα δένδρα το απόγευμα της Κυριακής των Βαΐων. Συνέχεια της αρχαίας Αιώρας. Οι Αθηναίοι κρεμούσαν κούκλες να αιωρούνται στα κλαδιά και τις κόρες τους σε αιώρες που τις κουνούσαν, ενώ ακουγόταν ειδικό τραγούδι που λεγόταν αλίτης.

